

Skolan

Lokalt prov – texthäftet

Hårdare krav på lärarnas utbildning ger rättvisa betyg – Per-Johan Alnehill

Publicerad på www.newsmill.se 2009-12-01

Vägen till rättvisa betyg ligger i en kvalitativt hårdare lärarutbildning, i kollegiala diskussioner och i att få lärarstaben att faktiskt våga ifrågasätta sina gamla arbetssätt. Om alla lärare faktiskt följde den rådande läroplanen så skulle vår svenska skola kunna betraktas som bra. Det skriver gymnasieläraren PER-JOHAN ALNEHILL.

Vad innebär likvärdig betygsättning? Vad anger ett rättvist betyg?

Diskussionerna verkar gå höga snabbt efter att Skolverket har gått ut med påståendet att betygsättningen på Sveriges gymnasieskolor är ett rätts säkerhetsproblem, då det finns skillnader mellan hur olika lärare sätter betyg. Och visst är skolverkets kritik säkert befogad. Det finns säkerligen större eller mindre skillnader mellan enskilda lärare/skolor/kommuner, i förmågan att sätta betyg. Det stämmer antagligen också att resultaten från de nationella proven på olika sätt skiljer sig från de faktiska kursbetyg som sätts. Men här bör diskussionen breddas.

Det är väldigt enkelt av Skolverket att påpeka de nämnda bristerna i den svenska gymnasieskolan, då de utgår från de resultat som, i siffror, redovisas för dem. Och här kommer vi till problemets kärna. Den verklighet som vi lärare varje dag står inför är att bedöma eleverna, och deras prestationer, utifrån de människor som de faktiskt är. Och vi lärare har inte samma statistiska grund när vi bedömer våra ungdomar.

Att man inte kan bedöma elever kvantitativt fattade Skolverket i samband med lpf94¹ och de tillhörande betygsriterierna, men då vi nu sätter kvalitativa betyg istället så är det inte så självklart hur bedömningen ska gå till. Och så länge betygsriterierna är så luddigt utformade

¹ Lpf=Läroplan för gymnasieskolan

Tidiga betyg gynnar svaga elever - Åke Spross

Publicerad på www.unt.se 2010-06-03

Att tidigt få betyg i grundskolan gynnar de framtida studierna för de flesta barn, i synnerhet döttrarna till lågutbildade föräldrar. Däremot påverkar det inte hur mycket de tjänar i vuxen ålder. De enda som missgynnas av att få tidiga betyg är sönerna till högutbildade föräldrar.

Det visar en unik svensk studie, som är först i världen att kartlägga hur tidiga betyg påverkar chanserna att fullfölja framtida gymnasie- och universitetsstudier och så småningom även inkomsterna.

– Till skillnad från vad som ofta hävdats i debatten gynnar betygsfrihet inte de svagaste grupperna. Tvärtom verkar barn som klarar sig sämre i skolan och som kommer från studieovana hem att ha gynnats av tidiga betyg, säger forskaren Anna Sjögren vid Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, ifau, i Uppsala.

I årtionden har betygs vara eller inte vara i grundskolan debatterats. Enligt motståndarna riskerar tidiga betyg att slå ut svagare elever medan förespråkarna tvärtom hävdar att betyg sporrar dem till bättre skolprestationer.

– Men trots hettan och de många tvärsäkra påståendena i debatten finns nästan ingen vetenskapligt grundad kunskap om detta. Det här är den första studien som undersöker de långsiktiga effekterna av tidiga betyg, säger Anna Sjögren.

Under 1970-talet avskaffades den tidiga betygsättningen av svenska elever och sedan 1982 har grundskolans låg- och mellanstadium varit betygsfri i hela Sverige. Under övergångsperioden fanns inom en och samma årskull både elever som fick betyg och elever som var helt betygsfria.

– Dessa skillnader har givit en unik möjlighet att studera de långsiktiga effekterna av tidiga betyg, genom att jämföra hur betygsatta respektive betygsfria elever studerat vidare och hur mycket de i vuxen ålder tjänat, säger Anna Sjögren.

I studien har hon analyserat sådana uppgifter för drygt två miljoner svenskar som gick i skolan under de år som låg- och mellanstadiet gradvis gjordes helt betygsfria. På flera punkter fann hon skillnader mellan hur det gått för betygsatta och betygsfria elever.

– Effekterna var dock inte likartade för alla barn. För flickor hade betygen positiva effekter i alla grupper, men de var allra tydligast bland döttrarna till lågutbildade föräldrar. För pojkar däremot beror effekterna på familjebakgrund, säger Anna Sjögren.

För flickor överlag var den sammanlagda utbildningstiden något längre för dem som fått tidiga betyg. Bland såväl döttrarna som sönerna till lågutbildade föräldrar var andelen som klarade gymnasiet två till fyra procentenheter högre för dem som fick tidiga betyg.

– Om man fått tidiga betyg eller varit betygsfria hade i dessa grupper däremot inte någon betydelse för chanserna att gå vidare till högskolestudier eller för hur mycket man tjänade i vuxen ålder, säger Anna Sjögren.

De enda som påtagligt gynnades av att slippa tidiga betyg var sönerna till föräldrar med akademisk utbildning. I den gruppen var både andelen som gick vidare till högskolestudier och inkomsterna i vuxen ålder klart högre bland dem som inte fått tidiga betyg.

Den nya studien kan ses som ett slags facit på hur tidiga betyg påverkar framtida utbildningar och inkomster. Men i likhet med mattebokens facit talar den inte om varför svaren blev som de blev.

- Man kan spekulera om att betygen innehåller information av värde framför allt för resurssvaga grupper, som inte kommer fram via utvecklingssamtalen och att betygen kanske hjälper till att rätta till en alltför negativ självbild hos en del flickor, säger Anna Sjögren.

I höst ska riksdagen ta ställning till förslaget att återinföra betyg i årskurs sex. Även om det brukar sägas att man bör lära sig av historien tycker Anna Sjögren att det är svårt att veta effekter av ett sådant beslut .

- Sedan betygen avskaffades på 1970-talet har ju både skolan och betygssystemet förändrats en del. Men förhoppningsvis står sig de positiva betygseffekterna för de svagpresterande eleverna. Det kan också finnas skäl att vara vaksam så att betygen inte hämmar barn med hög studiepotential, säger Anna Sjögren.

Hela rapporten Betygsatta barn – spelar det någon roll i längden - kan läsas på ifau:s hemsida www.ifau.se.

Samma uppsats fick olika betyg – Cecilia Ekebjär

Publicerad på www.dt.se 2009-12-23

FALUN

Ett starkt VG och IG för samma uppsats. Det blev resultatet när tidningen lät fem gymnasieskolor i Falun bedöma 18-åriga Nadine Lundströms uppsats i svenska.

- Jag anade att det kunde skilja i betygsättning mellan olika skolor, men inte så här mycket, säger Nadine som fick VG av sin lärare på Haraldsbogymnasiet där hon läser estetprogrammet med inriktning textil, konst och design.

- Det verkar vara upp till varje lärare att avgöra betygsnivån utan några tydliga riktlinjer att gå efter, säger Nadine som själv tycker att VG är ett rättvist betyg för den uppsats som hon skrev i svenska A.

Det tyckte även majoriteten av de lärare på gymnasieskolorna som tagit del av kriterierna för uppgiften, läst och betygsatt hennes uppsats. Tre av fem skolor ger uppsatsen VG, en ger IG och ytterligare en skola anser att uppsatsen behöver kompletteras.

Mikael Elias teoretiska gymnasium anser att uppsatsen gränsar till ett MVG eftersom eleven relaterar till olika motiv i litteraturen till sin egen tid men att språket inte är tillräckligt avancerat för att uppnå det högsta betyget.

På Lugnetgymnasiet anser man inte att uppsatsen går att godkänna eftersom referenser till litteratur saknas och delar därför ut ett IG. De lärare som tagit del av uppsatsen på Falu Frigymnasium uppmärksammar samma sak. Vad gäller textens uppbyggnad och språkliga utformning anser man att den motsvarar VG-nivå men att eleven måste komplettera med reflektioner över de litterära texter som nämns i uppgiften.

- Det här visar att man är väldigt utsatt som elev, kanske man ska ifrågasätta sina betyg mer. Det tror jag få gör, säger Nadine.

- Men samtidigt borde det här vara en sak som borde fixas högre upp, det borde finnas tydligare regler för hur man sätter betyg, och fler nivåer än de fyra som finns idag.

Fakta: Skolor med i undersökningen

Haraldsbogymnasiet VG

NTI-gymnasiet VG

Lugnetgymnasiet IG

Falu Fri-gymnasium, ej godkänd, kompletteringar krävs annars VG-nivå.

Mikael Elias teoretiska gymnasium VG

Valde att inte medverka:

Falu Praktiska gymnasium

Kristinegymnasiet

Yrkesakademin

Stockholmsprov ska ge rättvisa betyg – Carl Smitterberg

Publicerad på www.mynewsdesk.com 2010-06-01

– Alla elever ska garanteras goda kunskaper och betygsättningen ska vara rättvis. Därför vill Kristdemokraterna införa Stockholmsprov på gymnasiet som komplement till de nationella proven, säger Erik Slottnér (KD), vice gruppleddare och ledamot i utbildningsnämnden.

Idag finns nationella prov inom matematik, svenska och engelska. Erik Slottnér vill att samtliga gymnasieskolans kärnämnen ska omfattas av centrala prov. Där det saknas på nationell nivå ska Stockholms stad själv ta fram prov, så kallade Stockholmsprov.

– Stockholmsproven skulle vara ett stort stöd för både eleverna, skolorna och utbildningsförvaltningen. Rättvisa betyg garanteras i högre utsträckning och det blir svart på vitt att eleverna når upp till kunskapsmålen. Det blir tydligt för den centrala nämnden inom vilka områden som det behövs ökade insatser och var goda exempel finns som ska spridas, säger Erik Slottnér (KD).

Han hoppas också på ett lyft för humaniora på gymnasiet:

– Idag är ämnen som historia, religion och samhällskunskap satta på lite undantag. Med Stockholmsprov kan vi visa att vi verkligen anser att den kunskapen också är viktig. Proven blir en statushöjare, säger Erik Slottnér.

Förslaget om Stockholmsprov:

- Ska i ett första steg införas i de kärnämneskurser inom gymnasiet som inte omfattas av nationella prov.
- De ska vara gemensamma för samtliga skolor i Stockholms stad, men frivilliga för fristående skolor.
- Proven ska underlätta en rättvis betygssättning och ge en mer likvärdig utbildning i stadens skolor.
- I och med att Stockholmsproven också skulle omfatta de humanistiska ämnena - såsom historia, samhällskunskap och religion - skulle dessa få ett statuslyft.
- Med gemensamma Stockholmsprov skulle utbildningsförvaltningen få ännu ett verktyg att jämföra olika skolor och kunna sätta in rätt form av stödinsatser.

Mobbning värst i skolan - inte på nätet - Markus Hankins

Publicerat på www.gt.se 2009-05-29

GÖTEBORG. Trots att nätmobbning är ett hett samtalsämne är problemet värst i skolan. I Göteborg säger fyra av tio högstadiekillar att de kan tänka sig att mobba någon de inte gillar. - Hälften av de barn som drabbas blir dessutom mobbade av eleverna i sin egen klass, säger Göran Englund på Preventions- och Utvecklingsenheten.

När Göteborgs stad frågade elever om mobbning gav svaren en tydlig bild. Trots allt snack om nätmobbning lever de traditionella trakasserierna kvar i skolan. - Jag har själv jobbat som lärare i 20 år och vet hur snacket gick för ett par decennier sedan. Då sa lärarförbundet att mobbningen skedde på väg till och från skolan men inte i själva klassrummet. På samma sätt fokuseras det nu på nätmobbning, säger Göran Englund på Göteborgs Stads Preventions- och Utvecklingsenhet.

Kritik

Vuxenvärldens oförmåga att hantera mobbning kritiseras av de nya rapporter som skildrar mobbning bland mellan- och högstadieelever.

- Vi slipper ta ansvar om vi skyller ifrån oss och är det något skolan måste göra så är det just att ta ansvar, säger Göran Englund.

Sammanlagt har 3600 Göteborgselever på 18 skolor medverkat i enkäten. När specifika frågor som "Har du blivit slagen eller sparkad de senaste månaderna?" ställs till eleverna så visar det sig att dubbelt så många elever utsätts för mobbning jämfört med när direkta frågor om mobbning ställts.

Att 50 procent av mobbningen sker i elevernas egna skolklasser är inte nog - den pågår dessutom under lång tid.

- Hälften av dessa elever säger att de har blivit mobbade i mer än ett år, säger Göran Englund på Preventions- och Utvecklingsenheten.

MOBBNING I GÖTEBORG

Föräldrar till mobbade elever på mellanstadiet tar kontakt med skolan för att få slut på mobbningen i nästan två av tre fall.

Sammanlagt är 12,9 procent av högstadiepojkarna i Göteborgsområdet inblandade i mobbning som mobbare eller mobbad.

44 procent av högstadiepojkarna som mobbats berättar inte om detta för någon utomstående.

40 procent av högstadiepojkarna säger sig kunna tänka sig att vara med och mobba någon de inte tycker om.

Mobbning är orsaken bakom skolskjutningarna – Sara Damber, antimobbingexpert:

Publicerad på www.newsmill.se 2009-03-11

Vad är det som gått snett när en ung person kallblodigt skjuter ihjäl jämnåriga kamrater? Genom alla tänkbara kanaler som communities, bloggar, sms eller media så sprids trakasserier dygnet runt. Både unga och vuxna deltar med offentliga eller dolda kränkningar varje dag, skriver SARA DAMBER, grundare till Friends.

Nu har det som inte får hända, hänt ännu en gång. Det blir så uppenbart att samhället inte reagerade i tid, att vi inte tog signalerna på allvar. För visst fanns de där. Ännu en gång har vi inte lyssnat eller brytt oss tillräckligt mycket om. Och vi har framför allt inte reagerat i tid. För nästan alltid finns det tydliga varningstecken. För en tid sedan skedde en liknande massaker i Finland. Mördaren var även där en ung skolelev. En kille som kände sig utanför. Han kände sig förföljd och av andra upplevdes han som annorlunda. Han var en kille utan vänner. Några säger att han blev mobbad.

De senaste årens uppmärksammade våldsdåd bland unga väcker frågor hos oss alla: Vad är det som gått snett när en ung person kallblodigt skjuter ihjäl jämnåriga kamrater? Vems fel är det och vem kan ställas till svars? Var har vuxenvärlden brustit? Var ska vi söka efter förklaringar och svar? Och hur kan vi förebygga, så att det inte händer igen?

Frågorna är svåra att besvara. En sak är dock säkert; någonstans har vi misslyckats och vi borde alla skämmas över det som sker. Jag vägrar tro att vi tappat förmågan till empati eller övertygelsen att alla människor är lika värda men visst har klimatet hårdnat. Genom alla tänkbara kanaler som communities, bloggar, sms eller media så sprids trakasserier dygnet runt. Detta är långt ifrån ett skolproblem. Både unga och vuxna deltar med offentliga eller dolda kränkningar varje dag, hela tiden och överallt. Sammantaget skapar detta normen för hur vi behandlar varandra och det banar vägen för trakasserier, diskriminering och kränkningar. Den 2 mars presenterade Skolverket resultatet av två stora undersökningar kring diskriminering och likabehandling i förskola och skola, de slår fast i sin rapport att normer är

grunden till trakasserier. Begränsande normer som skapar ett innanförskap och ett utanförskap, ett vi och de. Genom normer befästs att vissa människor är normala och andra avvikande. Det innebär bland annat att man har rätt att ifrågasätta och diskutera vissa människors livsform och rättigheter medan andras tas för givet.

Jag startade Friends 1997 och sedan dess har vi verkat ute på skolor och idrottsföreningar, genom det arbetet så vet jag hur viktigt det är med tidiga och förebyggande insatser. Det finns naturligtvis inga snabba lösningar på komplexa problem. Istället krävs ett intensivt och evigt pågående bråkande med begränsande normer.

Alla människors lika värde, respekt för andra och empati måste diskuteras och värderas. Våra folkvalda - politiker och företrädare för kommunen - måste ta ett helhetsgrepp kring våld, mobbning och trakasserier. Det är vi vuxna som har ansvaret att förmedla dessa grundläggande värderingar.

Mobbad berättar: "Jag går in på toaletten och gråter" - Martin Wingren

Publicerad på mellanskane.lokaltidningen.se 2010-02-15

HELSINGBORG. Tolvåriga Sofia vågar inte äta i skolmatsalen och börjar få självmordstankar. Nu har hennes mamma fått nog och tar saken i egna händer.

- Hon får inte återvända till skolan.

Gymnastiken är Sofia aldrig med på. Klasskamraterna säger till henne att "världen rasar" när hon springer. Matsalen har hon inte ätit i på länge. Istället har Sofia med sig mackor.

Gråter på toaletten

- De andra säger att jag är tjock och inte är värd att leva. Då tror jag det själv. Jag skrattar när de slår mig. Sedan går jag in på toaletten och gråter, säger Sofia.

En dag när Sofia kom hem storgråtande från skolan fick hennes mamma nog. Sedan några veckor tillbaka är Sofia hemma.

- Hon sade att hon inte ville leva mer. Då satte jag stopp. Hon får inte återvända till skolan, säger mamman.

Flera möten

Föräldrarna har haft flera möten med rektorn. Men något möte med mobbarnas föräldrar har det aldrig blivit, trots att det står i skolans policy mot mobbning att ett sådant snarast ska arrangeras.

- Rektorn säger att "de ska prata, ta tag i det och säga till". Men inget händer, nu har jag själv tagit tag i det, säger Sofias mamma.

Allt började redan i första klass, då på en annan skola.

- Jag hade inga kompisar och de andra började slå på mig, säger Sofia.

Familjen flyttade

I trean flyttade Sofia och hennes familj. Sofia började på en ny skola i Helsingborg men mobbningen fortsatte. Sofias tidigare rektor bytte dessutom tjänst – till Sofias nya skola. En rektor som familjen tycker är för passiv. Mamman berättar upprört att rektorn sagt att Sofias situation inte handlar om mobbning

- Jag fick höra från rektorn: "om ni anmäler detta eller går till tidningar med det så kommer Sofia att bli mer utsatt". De tror att Sofia bara hittar på och säger att det handlar om småbråk. Vad är i så fall mobbning? säger mamman.

Sena nätter

Sofias syster sitter ibland uppe till sent om nätterna för att stödja Sofia. Systemen visar skolans policy för likabehandling och mobbning på familjens dator i vardagsrummet.

- Där står det att det inte är okej att reta någon för vikten, det är skolans egen policy, säger

systemen och pekar på skärmen.

Familjen provade att låta Sofia gå på en annan skola. Men då fick hon gå upp klockan fem på morgonen. Tre månader senare var hon tillbaka på sin gamla skola och hos sina plågoandar.

- Min dotter ska inte behöva flytta på sig. Det är rektorn som ska lösa problemet, säger mamman.

Familjen har polisanmält mobbningen och tänker hålla Sofia hemma tills vidare.

- Jag kan förlåta barnen men aldrig de vuxna, säger mamman.

Ida, 16, utsatt för mobbning på nätet - Irene Hedblom

Publicerad på dagbladet.se 2008-12-03

Internet har blivit det nya forumet för mobbare

Internet har blivit det nya forumet för mobbare. 16-åriga Ida Tallberger från Sundsvall är en av många som drabbats. – Någon lade ut bilder på mig och skrev nedsättande texter till – jag blev både ledsen och arg, berättar hon.

Det är ett år sedan Ida utsattes för nätmobbning.

– En kompis berättade att det låg en film om mig ute på youtube. Någon hade kopierat bilder från min egen hemsida och gjort ett bildspel. I bildtexterna sades bland annat att jag var ”stans värsta fjortis”, att jag var en hora och att jag var ful, berättar Ida.

Först blev hon mest förbannad.

– Sen blev jag såklart ledsen också. Filmen kunde ju ses av så många, menar Ida.

Polisanmälde

Efter ett tag fick hon veta att det var en yngre skolkamrat som lagt ut filmen.

– Jag fattade ingenting. Jag kände henne inte och hade aldrig haft med henne att göra. När jag pratade med henne visade det sig att hon gjort filmen för en kompis räkning – en tjej som var arg på mig.

På Idas begäran tog flickan bort filmen från den populära sajten.

– Jag gjorde en polisanmälan, men eftersom flickan var minderårig hände ingenting, berättar Ida.

”Många tänker sig inte för”

En tid senare låg plötsligt ett nytt bildspel av Ida ute på samma sajt.

– Jag förstod att det var den andra tjejen som låg bakom och konfronterade henne. Hon vägrade först ta bort filmen, men när jag hotade att polisanmäla henne gjorde hon det till slut, säger Ida.

Hon tycker att det är helt förkastligt att internet används som ett forum för mobbare.

– Jag tror att många helt enkelt inte tänker sig för. De borde fundera över hur det skulle kännas om samma sak hände dem.

En av Idas vänner blev utsatt för liknande mobbning.

Kontrollerar noga

– Hon blev jätteledsen och det dröjde länge innan hon klarade att komma tillbaka till skolan, berättar Ida.

Efter internetmobbningen är Ida noga med att regelbundet gå in och kontrollera vad som finns om henne på nätet.

– Mobbning är inte acceptabelt, och särskilt inte på nätet där man är så exponerad.

Lärare mobbar elever – Sofie Wiklund

Publicerad på www.dalademokraten.se 2009-10-02

” Jag är inte särskilt bra på matte, men inte heller urdålig, fast av någon anledning drar alltid min lärare lite småelaka skämt om det när jag inte klarar av något. En lärare tog stryptag på en elev, alltså min kompis.”

Det skriver en elev i en undersökning som tidningen Kamratposten gjort. Att lärare gör sådant är ofattbart, och skandalöst. Ändå är det vanligt. Fem elever i varje klass mobbas nämligen av en lärare.

Det visar en undersökning som barn- och ungdomstidningen Kamratposten gjort bland sina läsare.

Undersökningen handlar om vad barnen tycker om sina lärare, och hur de blir behandlade av dem. 11000 barn mellan 8 och 14 år har svarat på frågorna. Resultatet visar att flesta elever tycker om sina lärare och känner sig också omtyckta av dem. 68 procent tycker att lärarna är snälla, 57 procent tycker att de är rättvisa och 51 procent tycker att deras lärare är roliga. Men resten av undersökningen visar något förödande: 1 800 barn säger att de blivit mobbade av sin lärare, och nästan lika många elever har sett en lärare ge sig på en annan elev.

Ola Lindholm, chefredaktör på Kamratposten, skriver om undersökningen på Aftonbladets debattsida, där han sätter ner foten: ”Kommuner och skolor har försökt möta mobbningen mellan eleverna genom handlingsplaner och genom att betala dyra pengar till olika antimobbningsskolutbildare. Deras idé är att man ska hjälpa barnen att själva ansvara för att minska mobbningen. Men det spelar ingen roll hur många kamratstödare man utbildar eller hur många handlingsplaner som skrivs, så länge de vuxna inom skolan blundar för sitt eget eller sina kollegors agerande”, skriver han.

Det är bra att Ola Lindholm sätter ner foten. Men det räcker inte. Fler måste göra det. Mobbning måste tas upp mer på lärarutbildningarna, och lärarna måste fatta att det är deras skyldighet att förhindra sådant.

Ärligt talat så borde en del människor faktiskt inte få bli lärare. En lärares uppgift är att förhindra mobbning. Allt annat är fegt och ruttet.

Krönika: Bättre vara tyst än skylla på tekniken – Gustaf Blomberg

Publicerad på www.kuriren.nu 2010-04-24

Den lilla orten Bjästa i Örnsköldviks kommun placerade sig på mediekartan på sämsta möjliga sätt. SVT:s uppmärksammade reportage om hur en flicka från orten utsattes för påhopp och ryktesspridning på internet visade upp nätmobbningen i sin värsta form.

Bjästa är inget unikt fall. Nätmobbning finns överallt, precis som "vanlig" mobbning. Kuriren har i veckan berättat om en 14-årig flicka från Norrbotten som på internetsidan Facebook utsatts för hotfulla och hatiska inlägg. Enligt en undersökning som organisationen Friends gjort bland skolelever i åldern 14-16 uppgår 40 procent att de blivit kränkta via nätet eller mobilen.

SVT:s program kan också ses som en skildring av vuxenvärldens okunskap. Många har efter Bjästa gjort en poäng av att vuxna har dålig koll på ungas umgänge över internet. Men vuxenvärlden reagerar, ställd inför faktum, ofta med förvåning över hur illa det kan låta mellan unga, oavsett om det hela utspelar sig i skolkorridoren eller i ett internetforum. Egentligen är det fel att skilja olika former av mobbning åt, eftersom det för den som utsätts alltid är lika verkligt, och lika allvarligt.

Inställningen att nätet är speciellt är en del av problemet. På internet blir luftandet av åsikter och omdömen, åtminstone för avsändaren, inte lika allvarligt. Det går så lätt och snabbt att kasta ur sig något, än mer så om det sker under anonymitet. Konsekvenserna däremot, blir mindre synliga.

Så visst kan man säga att internet tar fram det sämsta hos oss. Å andra sidan kan man lika gärna hävda att internet visar hur vi människor är. Många skulle säkert dra sig för att i andra sammanhang bete sig som de gör på nätet. Men en del skriver faktiskt under sina hätska utfall och påhopp med namn. Och skitsnacket och förolämpningarna finns ju där även när datorn slås av, bara det att de på nätet ansamlas för allmän och långvarig beskådan. Så man kan, lika lite i detta som i andra sammanhang, skylla på tekniken.

Man kan inte heller bara skylla på de unga. Även vuxna deltar i mobbning och visar dåligt omdöme på nätet. Bara titta på olika bloggar, eller i kommentatorsfälten på massmediernas webbsidor, där sådant släpps igenom som annars inte skulle passera filtret för publicering. Kuriren.nu tvingades för ett tag sedan att under en period ta bort möjligheten att kommentera blogginlägg, på grund av alla otrevliga kommentarer.

De nya kommunikationsmöjligheterna har naturligtvis också en massa fördelar, och möjligheten att tämligen fritt kommentera lockar läsare. Men för mycket skit i kommentatorspåren innebär också en risk för medierna, eftersom skiten kletar av sig på det övriga innehållet. Det kan till slut få annonsörer att börja dra öronen åt sig.

Ju mer som filtreras bort desto fler rop blir det säkert om "censur". Men mediernas webbsidor är inga anslagstavlor, där alla har rätt att få sin beskärda del av utrymmet. Medier ska absolut bidra till en öppen samhällsdebatt, men har också ett ansvar för att hyfsa den. Och varje inlägg bidrar inte till att höja debattnivån; varje åsikt är inte värd att luftas. Det bästa vore faktiskt om de som inte har annat än hot, invektiv och smutskastning att tillföra, valde att hålla klaffen lite oftare.

Källförteckning

Alnehill, Per-Johan, 2009: Hårdare krav på lärarnas utbildning ger rättvisa betyg. www.newsmill.se (publicerad 2009-12-01).

Blomberg, Gustaf, 2010. Krönika: Bättre vara tyst än skylla på tekniken. www.kuriren.nu (publicerad 2010-04-24).

Damber, Sara, 2009. Mobbning är orsaken bakom skolskjutningarna. www.newsmill.se (publicerad 2009-03-11).

Ekebjär, Cecilia, 2009: Samma uppsats fick olika betyg. www.dt.se (publicerad 2009-12-23).

Hankins, Markus, 2009: Mobbning värst i skolan - inte på nätet. www.gt.se (publicerad 2009-05-29).

Hedblom, Irene, 2008. Ida, 16, utsatt för mobbning på nätet. www.dagbladet.se (publicerad 2008-12-03).

Smutterberg, Carl 2010: Stockholmsprov ska ge rättvisa betyg. www.mynewsdesk.com (publicerad 2010-06-01).

Spross, Åke, 2010. Tidiga betyg gynnar svaga elever. www.unt.se (publicerad 2010-06-03).

Wiklund, Sofie, 2009. Lärare mobbar elever. www.dalademokraten.se (publicerad 2009-10-02).

Wingren, Martin, 2010. Mobbad berättar: "Jag går in på toaletten och gråter". mellanskane.lokaltidningen.se (publicerad på 2010-02-15).